

Remissyttrande – PTS rapport – öppna nät och tjänster (N2009/9293/ITP).

Näringslivets Telekomförening, NTK, har beretts tillfälle att lämna yttrande på rubricerad rapport, vilket vi tackar för.

Sammanfattning

Utredningen ger en bra överblick av begreppet öppenhet. Det saknas underlag som säkrar och ger incitament till nätförnyelse och tillträde till alla nät.

NTK lämnar inget generellt stöd för alla de olika utredningar som föreslås. NTK konstaterar däremot att de två frågor som NTK värnar om (Tillgång till modern framtidssäker infrastruktur respektive behovet att säkra att alla nät är öppna nät) inte finns med bland alla de angivna utredningsförslagen. NTK anser dessa två områden viktigare än alla de andra.

NTK uppfattning är att det krävs en större översyn av hela regelverket så att det anpassas till framtidens behov. Dagens lagstiftning utgick med nödvändighet från det historiska arvet. Framtidens lagstiftning bör anpassas till de utmaningar som finns för framtiden med ny teknik, med tjänstekonkurrens, med innovationskraft, med investeringsvilja och med de geografiska och demografiska bilder som gäller för Sverige. Det är dags att även regelverket tar ett nytt steg.

Regeringen bör initiera en översyn av lagstiftningen så att

- den moderniseras och anpassas de utmaningar som finns för framtiden
- tillgång till modern framtidssäker infrastruktur säkras genom bättre investeringsincitament
- alla nätägare blir skyldiga att ge tjänste- och innehållsleverantörer tillträde till näten

NTK syfte

NTK är en leverantörsoberoende organisation för användare av elektroniska kommunikationer och representerar såväl stora som små företag. NTK jobbar för att motverka monopol, för ökad konkurrens, för snabbare tjänsteutveckling, för prissänkningar och kostnadseffektivitet samt internationell harmonisering. NTK prioriterar ständigt ökad tjänstekonkurrens. Syftet är att få tillgång till allt fler nya tjänster till ett pris och en kvalitet som skapar konkurrenskraft för svenska företag i hela landet.

NTK har under 2009 utarbetat en allmän syn för hur vi menar att framtiden behöver stöttas av ett nytt regelverk. Kort innebär det att Sverige behöver en ny accessinfrastruktur och att all trådbunden teleinfrastruktur ska vara tillgänglig för alla tjänsteoperatörer.

NTK bedömer att fiberbaserad accessinfrastruktur, oavsett vem som äger den, är så samhällsviktig att tjänstekonkurrensen inte enbart ska vara hänvisad till de adresser där en dominerande operatörs infrastruktur finns. De positiva effekterna är att all infrastruktur görs tillgänglig för tjänstekonkurrens. Inte bara nationella teleinfrastrukturmonopol utan även lokala monopol bryts. Modellen kan också bryta vertikalt integrerade affärsmodeller.

NTK synpunkter från hösten 2009

NTK valde under hösten 2009 att lämna synpunkter till PTS under pågående utredning avseende två områden:

- Huruvida nätägare ska upplåta sin IT-infrastruktur till andra aktörer.
- Möjligheten att nå och använda olika tjänster oberoende av internetleverantör.

Delar som NTK då lyfte fram var:

Huruvida nätägare ska upplåta sin IT-infrastruktur till andra aktörer

NTK anser att den viktigaste faktorn för att svenska företags konkurrenskraft ska kunna fortsätta att

utvecklas är att dagens kopparbaserade teleaccessinfrastruktur ersätts inom en rimlig tid, i princip i hela landet, av en fiberbaserad accessinfrastruktur.

Det är också NTK:s uppfattning att en fortsatt reglering som bygger på dagens tillämpning av ett nationellt dominansbegrepp snabbt kan leda till att nya lokala monopol uppstår.

Telekommunikationsbranschen har också ett arv med sig som innebär att nät och tjänster hanteras inom samma strukturer/ koncerner. Det var naturligt då näten förr i tiden var sammanbyggda med sina tjänster (traditionell telefoni, kabel-tv). Det arvet behöver brytas generellt. NTK anser att detta arv blockerar en innovativ och bred ny tjänsteutveckling. NTK är inte en förespråkare för att staten genom lag ska tvinga fram en förändrad affärsmodell. NTK anser dock att staten kan påverka en utveckling av framtidens affärsmodeller.

Det är uppenbart att de största operatörerna inte har funnit incitament för att i större skala bygga ut moderna fiberaccessnät. I stället koncentreras operatörernas (och förvisso PTS) kraft till ständiga trätor om tillträdesregler, priser och likabehandling kopplat till det nät som TeliaSonera äger.

Inom PTS pågår analyser av de två marknaderna för bredbandstillträde. PTS koncentrerar sitt arbete till skyldigheter avseende TeliaSonerans olika nät, vilket kan förefalla naturligt. NTK anser att detta inte är tillräckligt.

NTK bedömer att fiberbaserad accessinfrastruktur, oavsett vem som äger den, är så samhällsviktig att tjänstekonkurrensen inte enbart ska vara hänvisad till de adresser där en dominerande nationell operatörs infrastruktur finns.

För att främja tjänste- och innehållsutvecklingen, bryta arvet med slutna värdekedjor och skapa långsiktighet i regleringen bör PTS besluta att all trådbaserad accessinfrastruktur (oavsett om den anses vara dominant eller ej) skall vara öppen så att varje tjänsteoperatör som så begär ska kunna få tillträde till berörda nät. Om dagens lagstiftning inte medger detta bör PTS begära en lagändring. Det kan då behövas en övergångsregel för sådana befintliga avtal som ger nätägaren ensamrätt under viss tid.

Många nätägare har redan öppna accessnät men det bygger på frivillighet som vid ändrat ägarskap snabbt kan förändras.

Möjligheten att nå och använda olika tjänster oberoende av internetleverantör

Frågorna kring in- och utelåsning (network neutrality) har främst varit en diskussion i USA. Diskussionen har utgått från de regler som gäller i USA.

NTK har inte funnit några problem vad avser "network neutrality" i Sverige. Tjänstekonkurrensen är enligt NTK så väl utvecklad att det inte finns några problem för användaren att nå de innehållstjänster som man vill.

Det föreligger inget behov av särskild reglering kring denna fråga så länge tillträdesregleringen gäller och kan utvecklas enligt det förslag NTK redovisat ovan.

NTK syn på rapporten

NTK finner att PTS gjort en omfattande och rejäl genomgång av begreppet öppenhet. Det finns många värdefulla aspekter belysta i rapporten. Rapporten ger också en bred beskrivning på alla de

problemområden som kan tänkas uppstå. Detta är rapportens både styrka och svaghet. Det redovisas så många problem att det framstår som ett under att marknaden för elektronisk kommunikation alls fungerar.

NTK delar i huvudsak PTS uppdelning och beskrivning av begreppet öppenhet i alla sina olika aspekter. Det finns dock två områden (bägge områdena har NTK belyst i sitt tidigare yttrande enligt ovan) som PTS inte fördjupar i sin beskrivning och analys som har betydelse för svenska företags framtida konkurrenskraft. Dessa är

- Tillgång till modern framtidssäker infrastruktur.
- Behovet att säkra att alla nät är öppna nät.

PTS skriver på sid 93 att "... paralleletablering av fiber bara kommer att vara aktuell vid speciellt gynnsamma förhållanden ...". Den bilden delar NTK. Trots denna beskrivning redovisar PTS inga förslag som skulle kunna leda till att de fiberaccesser som etableras blir öppna. PTS blir fången i dagens regelverk och glider undan frågan genom att bara konstatera (på sid 29) att "På en marknad som ska förhandsregleras är det ... endast den verksamhet som bedrivs av aktörer med ett betydande inflytande som regleras". PTS gör det för enkelt för sig.

Enligt NTK uppfattning finns det flera monopolliknande fiberbaserade accessnät till hushåll och företag som inte ägs av den nationella marknadsdominanten TeliaSonera. Dessa nät är ibland öppna på frivillig väg men minst lika ofta låsta till egen tjänsteleverantör. På dessa adresser finns det alltså inga alternativ vad avser val av tjänsteleverantör. Dessa nät ägs dels av kommuner men lika ofta av stora tjänsteleverantörer som ComHem, Tele2 och Telenor. För svenska företag som finns på adresser där dessa operatörer äger nät finns ingen valfrihet. Detta blockerar svenska företags konkurrenskraft och det är lika illa att vara låst till dessa operatörers tjänster som att vara låst till TeliaSonerans tjänster. Tillämpningen behöver ändras så att alla nät blir öppna i betydelsen att kunderna fritt kan köpa från olika tjänste- och innehållsleverantörer oavsett vem som äger nätet.

Tillgången till modern framtidssäker infrastruktur är inte självklar för framtiden. Dagens regelverk baseras på förutsättningen att det finns en dominerande operatör vars befintliga nät görs tillgängligt för tjänsteleverantörer. Denna modell har varit framgångsrik då det funnits en väl täckande telenätsinfrastruktur. Detta regelverk börjar dock nå sitt "bäst före datum". Incitament som gör att det investeras i ny infrastruktur där det gamla koptarnätet avvecklas förefaller saknas. Detta kan snabbt leda till omfattande brister i möjligheten att få tillgång till modern teleinfrastruktur utanför de tätast befolkade regionerna.

NTK uppfattning är att det krävs en större översyn av hela regelverket så att det anpassas till framtidens behov. Dagens lagstiftning utgick med nödvändighet från det historiska arvet. Framtidens lagstiftning bör anpassas till de utmaningar som finns för framtiden med ny teknik, med tjänstekonkurrens, med innovationskraft, med investeringsvilja och med de geografiska och demografiska bilder som gäller för Sverige. Det är dags att även regelverken tar ett nytt steg.

PTS borde ha belyst dessa frågor i sin rapport. Det är inte gjort. Regeringen bör därför initiera en översyn av lagstiftningen så att

- den moderniseras och anpassas de utmaningar som finns för framtiden
- tillgång till modern framtidssäker infrastruktur säkras genom bättre investeringsincitament
- alla nätägare blir skyldiga att ge tjänste- och innehållsleverantörer tillträde till näten

Synpunkter på rapportens tabell 4

Näringsdepartementet har särskilt önskat synpunkter på rapportens tabell 4.

Mot bakgrund av den omfattande problembeskrivning som rapporten redovisar kan det vid en första anblick förefalla rimligt att alla de förslag som redovisas blir genomförda. NTK menar dock att merparten av förslagen mycket väl kan vänta eller helt utgå. En större översyn av hela regelverket är viktigare.

NTK vill varna för en okritisk utredningsapparat vars uppdrag är att förmedla ständigt bättre kunskap och minskad osäkerhet för kunder och leverantörer inom en mängd områden och detaljer. NTK ser inga bedömningar om kostnader för föreslagna utredningar och eventuella åtgärder. Eftersom PTS finansieras av kunderna via operatörsavgifter är det viktigt att väga, värdera och bedöma hur ett eventuellt resultat förhåller sig till de faktiska kostnaderna. Enbart förhållandet att avgifter finansierar PTS verksamhet är inte tillräckligt för att starta utredningar.

NTK lämnar inget generellt stöd för de olika utredningarna som föreslås. För att kunna det krävs att ett relevant kostnadsunderlag kan redovisas. NTK konstaterar däremot att de två frågor som föreningen värnar om (tillgång till modern framtidssäker infrastruktur respektive behovet att säkra att alla nät är öppna nät) inte finns med bland alla de angivna utredningsförslagen.

NTK anser dessa två områden viktigare än alla de andra.

Pedra Herdegen
Ordförande NTK
www.ntk-forening.se